

جدول ۱) خلاصه‌ای از پژوهش‌های در باب تاریخ معماری.

| سال پژوهش | پژوهشگر                                  | موضوع پژوهش                                                     |
|-----------|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| ۲۰۲۰      | کلینتون فورد هام                         | ساخت محوطه ساختمان: تاریخ معماری فناوری شاعرانه دوران پس از جنگ |
| ۲۰۱۸      | یاسیم دویگو ارگونی                       | دیکانستراکشن: روش‌شناسی برای خوانش تاریخ معماری                 |
| ۲۰۱۶      | دینا آرنولد پاول دیویس                   | بازخوانی تاریخ معماری                                           |
| ۲۰۱۴      | گئورگ هارتونیان                          | تاریخ‌نگاری اولیه معماری دوران مدرن                             |
| ۲۰۱۰      | اندرو لیچ                                | کتاب تاریخ معماری چیست؟                                         |
| ۲۰۰۶      | جمعی از مؤلفان                           | بازاندیشی تاریخ‌نگاری معماری                                    |
| ۲۰۰۳      | دینا آرنولد                              | خوانش تاریخ معماری                                              |
| ۱۹۹۶      | کیت نزبیت                                | تئوری معماری پسامدرن                                            |
| ۱۹۸۰      | دانشگاه سین سیناتی                       | تاریخ برای آموزش معماری                                         |
| ۱۹۸۱      | دیوید وتکین                              | ظهور تاریخ معماری                                               |
| ۱۳۸۶      | نسرین گلیجانی                            | تاریخ‌شناسی معماری ایران                                        |
| ۱۳۹۶      | محمد غلامعلی فلاح                        | تاریخ معماری در مقام معرفت                                      |
| ۱۳۸۸      | دیوید ونگ<br>مترجم: مهرداد قیومی بیدهندی | تحقیق تفسیری - تاریخی در معماری                                 |
| ۱۳۸۶      | مهرداد قیومی بیدهندی                     | نظریه حیات زمانه در دوره بندی تاریخ معماری ایران                |

منبع: نگارندگان

جدول ۲) نگرش‌های مختلف به تاریخ در دوره‌های مختلف.

| دوره زمانی        | پیشانی‌نگرایی      | نوگرایی                 | پسانوگرایی                               |
|-------------------|--------------------|-------------------------|------------------------------------------|
| اندیشه‌های تاریخی | ایده آلیسم         | تاریخ‌گرایی<br>هگلی     | پساساختارگرایی<br>تاریخ انتقادی          |
| عناصر تاریخ       | رویداد             | روح زمانه               | گفتمان                                   |
| روش‌شناسی تاریخ   | توصیفی -<br>تاریخی | تبیین در<br>بستر تاریخی | تبارشناسی -<br>واسازی - تحلیل<br>گفتمانی |
| جهت تاریخ         | خطی و آینده<br>گرا | غایت محور               | کلاف‌گون و<br>نامشخص                     |

منبع: نگارندگان

جدول ۳) خلاصه‌ای از مفاهیم فلسفه واسازی

|   |                      |                                                                                                                                                                              |
|---|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱ | متافیزیک حضور        | یک فرض نشانه شناسانه که معنا را همواره حاضر می داند.                                                                                                                         |
| ۲ | تقابل های دو گانه    | ذهن انسان به گونه ای است که برای درک پدیده ها، هر مجموعه ای را در قطب های متقابل دوگانه ای دسته بندی می کند چون، زن و مرد، بالا و پایین، چپ و راست، تیره و روشن و... می شود. |
| ۳ | آنتاگونیسم           | فرایند تخصص با دیگر گفتمان ها برای هویت بخشی به خود و طرد و به حاشیه راندن دیگری و غیر.                                                                                      |
| ۴ | رد                   | کانسپت دریدا مبنی بر ردپایی که یک نشانه از خود بر دیگر نشانه ها می گذارد.                                                                                                    |
| ۵ | توجه از متن به حاشیه | دریدا معتقد بود حاشیه همواره کامل کننده متن است. وی در فلسفه خود به دنبال مرکز توجه قراردادن حاشیه ها بود.                                                                   |
| ۶ | تاریخ                | تاریخ در اندیشه پساساختارگراها: تاریخ انتقادی یا تاریخ اکنون.                                                                                                                |

منبع: احمدی، درس‌گفتارهای کارنامه

جدول ۴) خلاصه‌ای از ابزارهای تحلیلی شیوه تحلیل گفتمانی

## ابزارهای تحلیلی

|   |            |                                                                                                                                                                                 |
|---|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱ | عنصر       | اجزای یک گفتمان که می‌توانند یک گزاره، حکم یا نشانه باشند.                                                                                                                      |
| ۲ | نشانه      | مجموعه یک دال و مدلولی که به آن ارجاع دارد<br>یک نشانه را می‌سازد.                                                                                                              |
| ۳ | دال مرکزی  | عنصر برجسته‌ای در گفتمان که کلیه عناصر گفتمان حول آن معنا می‌شوند.                                                                                                              |
| ۴ | دال شناور  | عنصری که هنوز معنا نشده‌اند یا تثبیت معنایی نگردیده‌اند.                                                                                                                        |
| ۵ | مفصل‌بندی  | مکانیسم در ارتباط معنایی قرار گرفتن عناصر گفتمان نسبت به یکدیگر.                                                                                                                |
| ۶ | وقته       | نشانه تثبیت معنا شده.                                                                                                                                                           |
| ۷ | هزمونیک    | هژمونی به معنای برتری است. زمانی که یک معنا برای یک دال تثبیت می‌گردد هر چند موقت آن دال هژمونیک می‌شود. هژمونیک شدن دال به معنای هژمونیک شدن کل نظام معنایی و هویت آن می‌باشد. |
| ۸ | رژیم حقیقت | نظام معنایی که یک گفتمان تثبیت می‌نماید و بر پایه آن حقیقت دلخواه را شکل می‌دهد و هژمونیک می‌نماید.                                                                             |

منبع: لاكلا و موف.

جدول ۵) مقایسه ساختار نشانه ای دو گفتمان تاریخ معماری هگلی و واسازانه

|                                       |                                                                                                                       |                                                                                               |
|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| تاریخ معماری های دوره مدرن و پست مدرن | تاریخ معماری هگلی                                                                                                     | تاریخ معماری واسازانه                                                                         |
| اپیستمه حاکم                          | متافیزیک حضور                                                                                                         | متافیزیک تفاوت                                                                                |
| دال مرکزی                             | روح زمانه                                                                                                             | غیاب تاریخ                                                                                    |
| برخی از مهمترین دال های شناور         | سبک                                                                                                                   | گفتمان                                                                                        |
|                                       | سبک شناسی: دسته بندی آثار برپایه شباهت ها در دوره های تاریخی از پیش تعیین شده و تحلیل آثار بر اساس روح زمانه هر دوره. | تحلیل گفتمانی جریانهای معماری بر پایه تفاوت                                                   |
|                                       | زمینه تاریخی                                                                                                          | فضایی چند بعدی متشکل از عوامل مختلف اعم از ذهنیت سوژه تا زمینه های مختلف و قدرت در خلق یک اثر |
| ویژگی های روایت پردازی                | ابژکتیو                                                                                                               | سوژکتیو                                                                                       |
|                                       | کلان روایت                                                                                                            | روایت های خرد و متکثر                                                                         |
|                                       | خطی، پیوسته                                                                                                           | گسسته                                                                                         |
|                                       | تاریخ مرکزگرا                                                                                                         | تاریخ حاشیه ها و فرودستان                                                                     |

منبع : نگارندگان

جدول ۶) خلاصه ای از شیوه های مواجهه اندیشه های واسازی با تاریخ معماری.

|                                         |                                                     |                                      |
|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------|--------------------------------------|
| گفتمان تاریخ معماری                     | تاریخ معماری واسازانه                               | تاریخ معماری هگلی                    |
| شیوه مواجهه با تاریخ                    | فلسفه تاریخ پسانوگرایی: نیچه، فوکو ، دریدا          | تاریخی گرایی هگلی                    |
| شیوه مواجهه با تاریخ معماری             | بازاندیشی انتقادی                                   | سبک شناسانه                          |
| شیوه بهره گیری از تاریخ در طراحی معماری | سبک التقاطی                                         | پالمپ سیست، اکونیت                   |
| ساختار روایت پردازی تاریخ معماری        | تاریخ معماری خرد و متکثر                            | تاریخ معماری کلان روایت              |
| مصادیق و نمونه تاریخ معماری             | تاریخ تحولات کالبدی کلیسای کانتربری اثر رابرت ویلیس | فضا، زمان، معماری اثر زیگفرید گیدئون |